

Závěr života naší babičky autenticky vypovídá o zločinné mašinérii Slovenského štátu od počátku jeho existence v roce 1939. Jsme dnes, v 21. století, přesvědčeni, že hlavním státním zájmem/politikou v té tragické době byl pouhý majetkový prospěch z loupeže a vraždy. Musely pro tento povýšený státní zájem a politiku skutečně zemřít desetitisíce lidí (ve slovenském případě) a zvláště pak naše babička?

Pro zpřesnění její osobní historie uvádíme následující řádky:

Babička v roce 1933 ovdověla. Paradoxem jejího příběhu je historický fakt, že její první manžel byl advokát, Dr. Izidor Biheller - náš dědeček, obhajoval p. Andreje Hlinku před rakousko-uherským soudem v r. 1908 (události v Ružomberku - Černovej).

Dne 14. 2. 1939 (tzn. asi měsíc před „Mnichovem“ a vznikem Slovenského štátu) se vdala za MVDr. Jozefa Müllera, který ji doprovázel až do tragického konce jejích dnů.

Teprve v minulém roce se nám dostaly do rukou originální dokumenty, které alespoň částečně vypovídají o posledních dnech života naší babičky.

Máme k dispozici záznam ze dne 17. 3. 1942, jehož pravost byla ověřena, podle kterého manželům Müllerovým byly před uvedeným datem zabaveny předměty v celkové hodnotě Sk 33 000.-, tj. cenné papíry (stavební losy, výherní listy, státní dluhopisy), zlaté hodinky, zlaté řetízky, zlaté prsteny, stříbrné přibory, svícny, misky, náprstky, šatstvo, prádlo, obuv a domácí zařízení.

Věci ze zlata převzala Tatrabanka. Vše ostatní obdrželo okresní velitelství Hlinkovy Gardy (OV HG) v Bytči. Rozdáno, rozkradeno, arizováno.

O lidském přístupu tehdejších státních orgánů vypovídá potvrzení OV HG z 17. ledna 1942, že pan Müller dostal z okresního velitelství HG zpět pouze 1 (slovy: jeden kus) kabát bez podšívky.

Od počátku roku 1942 byli státními orgány systematicky omezováni a následně přemístěni (v r. 1944) s dalšími židovskými Bytčany do některých místností bytčianského hradu.

Je doloženo zachovanými dopisy, že v průběhu srpna 1944 se ukrývali ve vesnici Suľov (dnes součást Bytče) spolu s ostatními příbuznými na jednom statku, protože Dr. Mueller měl zde kontakty z dřívější funkce okresního veterináře. Po zprávě, že se blíží jednotka SS, manželé Müllerovi odešli do lesa, aby odlákali pozornost od zbývajících mladších členů rodiny, kteří se mezitím ukryli v seníku (svědectví Dr. Juraje Alnera, (tehdy 8)) a tak přežili až do osvobození dubnu/květnu 1945. Manželé Müllerovi spolu s dalšími zajatými židy byli po zatčení v lese dopraveni slovenskou eskortou přes Žilinu do tranzitního tábora v Seredi a později převezeni do Osvětimi, kde byli zavražděni.

Zuzana Vávrová - Bihellerová, Praha

Maja Bihellerová, Praha

Ing. Jan Biheller, Praha

Ing. Petr Dušan Biheler, Ostroměř

Srpen 2014